

zpravidla za účel, aby třetí osoby byly poškozeny (srv. motivy ke III. díl. novele str. 40 a úřední sdělení ve Věstníku min. spravedlnosti ze dne 20. března 1916, str. 114, Ehrenzweig, System všeobec. díl § 87).

Podle zjištění podal také, jak již zmíněno, Josef Z. žalobu proti pozůstalosti po Karlu Z. zastoupené nynějšími žalobci jako dědici, na uznání, že jedna ideální polovice řečeného domu jest jeho vlastnictvím. Ale zahájení tohoto sporu posud neskončeného nemá významu pro přítomný spor, protože nicotnost právního jednání nemohou námitkou uplatnití dovolatelé, kteří ani nebyli zúčastněni na něm, ani nebyli jím jako třetí osoby dotčeny, protože v domě bydlí, jak dovodily nižší soudy, bez právního důvodu, což ve svém dovolání již ani neberou v odpor, uvádějce toliko, že by ani Josef Z. ani Karel Z. výpověď za svého života jim nedali a že jsou k dovolání nuceni z důvodu bytové nouze. Poněvadž žalobci jsou tedy aktivně legitimováni v tomto sporu a spor zahájený Josefem Z., ale posud neskončený nemá vzhledem ke skutkovému zjištění a k vyličeným právním poměrům významu pro nynější právní rozepři, není dovolání odůvodněno.

Rozhodnutí nejvyš. soudu ze dne 17. května 1926 č. j. Rv II 87/26-1. Dr. Dostál.

Doložka o placení pachtovného zlatými korunami.

V roce 1918 vypsala kapitola nový pronájem svého dvora v Ch. na období od 1. ledna 1920 do 31. prosince 1931 a v podmínkách pachtovních, které pak převzaty byly do smlouvy pachtovní schválené konsistoří dne 27. dubna 1920 a zemskou správou politickou dne 11. května 1920, kterou tento dvůr pronajal byl manželům J. E. H. za roční pachtovní 18.000 K, pojata toto ustanovení:

»Pachtovné smluveno v korunách měny zavedené zák. ze dne 2. srpna 1892 č. 126 ř. z., podle něhož se razí z jednoho kg rýžního zlata 3280 K, a proto jsou pachtéři pro případ zavedení jiné měny neb jiného mincovního čísla povinni, odváděti pachtovné v obnosu odpovídajícím smluvenému obnosu pachtovného naznačené ráže, a to i tehdy, kdyby zákonem zaveden byl jiný základ pro přepočítání starších závazků, ovšem v zákonných platidlech pak platných.«

Až do počátku r. 1925 přijímala kapitola pachtovné ze svého dvora v Ch. v původním obnose, ale pak pojednou požadovala, aby jí pachtéři platili nadále pachtovné 18.000 K v hodnotě zla-

tých korun, a když vyjednávání mezi ní a pachtěři ve věci té nevedlo k cíli, podala proti manželům J. a E. H. u zemského soudu civilního v Praze žalobu, kterou se domáhala zaplacení čtvrtletního pachtovného na místě 4500 Kč v obnose 30.375 Kč, který si vypočetla přepočítáním rak.-uh. korun, ražených podle zákona č. 126/1892 na americké dolary a z nich na koruny čs.

Pachtěři manželé J. a E. H. se tomuto nároku opřeli a zemský soud civilní v Praze žalobu rozsudkem č. Ck VII 258/25 zamítl asi z těchto důvodů:

Soud ze znění pachtovní smlouvy usuzuje, že strany měly na mysli, že pachtovné až do skončení pachtovního poměru má vnitřní hodnotou odpovídati 18.000 K zlaté měny rak.-uherské, a to i tehdy, kdyby jiná měna neb jiné mincovní číslo bylo zákonem stanoveno. Státní převrat v r. 1918 zasáhl jako vis major i v hospodářské poměry státních občanů.

Stát československý dosud nevydal svou vlastní měnu, pouze zákonem ze dne 10. dubna 1919 č. 187 sb. zák. a nař. po zjištění starých platidel ve smyslu zák. ze dne 25. února 1919 č. 84 sb. zák. a nař. nařídil, že novou jednotkou jest koruna československá, a stanovil, že závazky znějící na koruny rak.-uherské splatné v oblasti republiky čsl. platí se v korunách čsl., při čemž se počítá 1 Kč za 1 K rak.-uherskou, čímž vyslovena parita koruny čsl. s korunou rak.-uherskou.

Pokud tedy závazek z pachtovní smlouvy splatným jest v oblasti samostatného státu československého, váže obě strany zák. z 10. dubna 1919 č. 187 sb. zák. a nař. a má se na dále platiti pachtovné v relaci $18.000 K = 18.000 Kč$.

Na odvolání žalující kapitoly zrušil zemský vrchní soud v Praze shora označený rozsudek a vrátil věc k opětovnému rozsouzení zemského soudu civilního v Praze z těchto důvodů:

V době uzavření smlouvy pachtovní byly již hospodářské poměry neutěšené a koruna rak.-uherská značně znehodnocena. Tyto poměry předvídaly dalekosáhlé změny v oboru hospodářském a byly toho příčinou, že žalující strana se chtěla shora uvedeným zněním smlouvy zajistiti, aby v případě takovýchto změn dostala se jí na pachtovném taková hodnota, která odpovídá relaci podle zákona ze dne 2. srpna 1892 č. 126 ř. zák.

V hodnotě, která odpovídá měně podle zákona ze dne 2. srpna 1892 č. 126 ř. zák., mělo býti placeno pachtovné již od doby uzavření smlouvy a tato povinnost trvá i po zavedení měny československé, ustanovení zákona, že závazky znějící na koruny rak.-uherské mají v oblasti republiky československé

plněny býti korunami československými podle poměru 1 : 1, není rozhodným, když je tu smluvní ustanovení, podle něhož hodnota pachtovného má odpovídati korunám rak.-uherským raženým podle zákona ze dne 2. srpna 1892 č. 12 ř. zák.

Žalující straně nemůže býti na újmu, že až do 1. dubna 1925 bez výhrady přijímala pachtovné v československých korunách, tím vzdala se jen nároků na doplnění pachtovného za dobu minulou, ale nikoliv do budoucnosti.

S názorem žalující strany, že by byla oprávněna přepočítávati pachtovné 18.000 Kč na americké dolary a zpět na československé koruny, nelze souhlasiti, ale přísluší žalující straně nárok, aby jí bylo pachtovné placeno v hodnotě, která odpovídá shora uvedené ráži podle bursovního kursu zlata a stříbra.

K dovolací stížnosti strany žalované nejvyšší soud zrušil právě uvedené usnesení vrchního zemského soudu a vrátil věc k opětnému rozhodnutí na tento soud z těchto podstatných důvodů:

Nárok na zvýšení pachtovného přes 18.000 Kč není ustanovením smlouvy pachtovní odůvodněn. Ustanovení smlouvy, že má pachtovné placeno býti korunami podle zákona č. 126/1892, rozumělo se vzhledem k tomu, že jednalo se o nemovitost v obvodu republiky čsl., samo sebou a doložka »podle něhož razí se z jednoho kg ryzího zlata 3280 K«, neměla tvrzeného významu, ježto nebylo smluveno, že se má pachtovné platiti ve zlatě, t. j. zlatými mincemi aneb sice papírovými penězy, ale v hodnotě odpovídající částce 18.000 K ve zlatě, a jest známo, že v srpnu 1918 byla skutečná hodnota papírové koruny hluboko pod hodnotou koruny zlaté. Pachtéři mohli podle smlouvy platiti pachtovné i papírovými penězy v nominální hodnotě 18.000 K, tudíž mnohem méně než připadlo na 18.000 K podle poměru $3280 K = 1 \text{ kg ryzího zlata}$ vzhledem ku obecné hodnotě tohoto kovu.

Zákonem ze dne 6. dubna 1919 č. 187 sb. zák. a nař. nebylo na závazku pachtéřů ničeho změněno, neboť tímto zákonem upraven byl oběh platidel v čsl. republice jen tím způsobem, že neoznačené rak.-uherské bankovky přestaly býti zákoným platidlem, a jako měnová jednotka pro oblast čsl. republiky označena byla koruna československá bez určení mincovního čísla neb ráže. Takovouto úpravu měny nelze pokládati za zavedení nové měny, které měly strany na mysli, neboť na mincovním čísle nebylo shora uvedeným zákonem ničeho měněno, ježto nebyla stanovena relace Kč ke zlatu, naopak čsl. stát převzal bývalou rakouskou korunu jako měnovou jednotku pod označením Kč ustanoviv výslovně, že závazky znějící na koruny rakousko-

uherské, splatné v jeho oblasti, platí se v Kč, při čemž čítá Kč za K rak.-uherskou. Mincovní číslo změněno nebylo, takže pachtěři odvádějící pachtovné 18.000 Kč odvádějí částku připadající podle smlouvy na 18.000 K naznačené ráže rak.-uherských korun.

Následkem tohoto rozhodnutí nejvyššího soudu vydal vrchní zemský soud v Praze nový rozsudek, kterým odvolání žalující kapitoly zamítl.

Rozhodnutí nejvyššího soudu ze dne 24. III. 1926 č. R I. 218/26. Dr. Fr. Steiner.

Poddlužník nepřisluší oprávnění zakročití proti povolení příkázání pravoplatně zabavené pohledávky k vybrání (§§ 294 posl. odst. a 39 odst. 2 ex. ř.).

V exekuční věci týkající se zabavení a přikázání peněžité pohledávky dlužnice proti poddlužníkům J. K. a L. K. navrhli poddlužníci zrušení exekuce této. Soud první stolice vyzval vymáhající stranu, aby se v 8 dnech pod sankcí zrušení exekuce o tomto návrhu vyjádřila.

Stížnosti do tohoto usnesení rekursní soud vyhověl a zamítl návrh poddlužníků na zrušení exekuce z těchto důvodů:

Poddlužník nelze vůbec přiznati oprávnění, aby navrhoval zrušení exekuce.

Podle § 294 posl. odst. ex. ř. může poddlužník bráti v odpor stížností jen usnesení, kterým byla zabavena pohledávka dlužníku vůči němu náležející a vydán platební zákaz. Jakmile však usnesení to nabylo právní moci, je vyloučeno, aby poddlužník bral v odpor usnesení, jímž zabavená pohledávka byla přikázána k vybrání, rekurssem, nebo činil návrh na zrušení exekuce, neboť takovéto právo mu zákon nikde nepropůjčuje a on není také povolán k tomu, aby v exekučním řízení zastupoval dlužníka, nebo jednal jeho jménem.

Jménem a v zastoupení dlužníkově může po přikázání zabavené pohledávky vystupovati jen vymáhající strana podle § 308 ex. ř.

Docela neoprávněně učinili tedy jmenovaní poddlužníci návrh na zrušení příkazního usnesení (správně vlastně návrh na zrušení exekuce přikázáním zabavené pohledávky ku vybrání).

Návrh ten měl býti prvním soudem hned zamítnut a žádné řízení o něm zaváděno býti nemělo.

Dovolacímu rekursu poddlužníků nejvyšší soud nevyhověl, připojiv tyto důvody: